

Servei de Documentació

Unió de Religiosos de Catalunya • Centre de Vida Religiosa i Espiritualitat
Plaça d'Urquinaona, 11, 2n 2a (08010 Barcelona) Tel. 93 302 43 67 sec.general@urc.cat - urc.info@gmail.com

Autora	Sor Lucía Caram	58
Títol	La transformació del món per l'alegria	
Font	X Jornada “L'alegria essencial” del Grup Sant Jordi de promoció i defensa dels drets humans.	
Data	Barcelona, 15 de novembre de 2014	
Publicat	4 de desembre de 2014	

“La transformació del món per l’alegria”

Més d’una vegada he dit que els del nostre gremi, els cristians, tenim tots els motius per estar contents, per traspuar alegria, però encara no es nota que és veritat això que diem que creiem... No som precisament “l’alegria de l’horta”, com diuen els valencians. Què ens passa?

Si mirem la iconografia cristiana, en els sants, veiem pocs somriures. Sembla que la seriositat està renyida amb l’alegria.

El Papa Francesc, tot i que quan estava a Buenos Aires, era una persona seriosa, però pròxima, sembla que ha inaugurat una nova forma d’estar els cristians en el món. Una forma més amable, simpàtica, pròxima, i també alegre.

Clama per l’alegria i no entenc que no en siguem. Als religiosos ens adreça una Carta per reflexionar sobre l’alegria i té un títol exhortatiu: Alegreu-vos! Ens està dient: però què feu... Per què no esteu alegres i contents?

Evangelium Gaudium és un document imprescindible que marca un pontificat i una forma de fer-nos els cristians presents en el món. Homes i dones que tenim la missió o l’encàrrec, o la vocació de ser sal i llum.

L’alegria és el fruit d’una vida amb sentit i plena. Diu el Papa Francesc a E.G que l’alegria de l’Evangeli omple el cor i la vida sencera dels qui s’han trobat amb Jesús. La seva vida allibera de la tristesa, del buit i de l’aïllament, i quan un s’allibera, s’obre, es compromet i s’implica.

Deixeu-me que em fixi en l’expressió “omple la vida sencera dels qui s’han trobat amb Jesús”. Si no irradiem, si no donem allò que abunda en el nostre cor, potser l’experiència de trobada amb Jesús, com a Déu de la vida i com a vida dels homes, no ha calat a fons en la nostra vida, i no es contagia, perquè no ha passat de ser una idea o una ideologia, un dogma, un principi, però no una experiència vital, transformant i transformadora.

Com deixar que l’alegria marqui les nostres vides, es contagiï en les nostres actituds i ens faci actius en el compromís?

Una vida alegre i plena es contagia.

La temptació del nostre món, i potser els tentacles que ja han atrapat a moltes persones és el consumisme que consumeix, l’individualisme que aïlla, i alimenta l’ego, la indiferència, i la superficialitat d’allò que és efímer i caduc; les sensacions buides de l’instant buscades de forma obsessiva per evadir-se, no pensar, passar-s’ho bé i punt. I tot això, al marge dels altres o sense pensar si la meua forma de viure i de consumir té efectes col·laterals sobre els altres.

Aquest enclaustrament en la nostra còmoda i egoista instal·lació i indiferència, nodreix la tristesa profunda i existencial i tanca les nostres entranyes.

“Quan ens enclaustram en els nostres propis interessos, no hi ha espai per als altres, ja no ens mobilitzem ni ens preocupem els pobres ni els que pateixen, senzillament perquè no entren en la nostra consideració i ja no escoltem la urgència evangèlica d’optar pels últims, i mica a mica ens anem omplint dels nostres capricis i l’alegria, que neix del cor obert i generós, comença a enfosquir-se, s’apaga i quedem atrapats en les tristes fronteres dels nostres interessos, ¡que ni Déu pot franquejar!

Preocupa avui veure l’altíssim grau de tensió, estrès i ressentiment; gent que tot el dia es queixa, persones a les que res els va bé, però que tampoc fan res per a millorar i per fer que el món vagi millor. Vides grises, apagades, que de llum per a il·luminar i sal per a donar gust, res de res. I si diuen que són cristians, a mi que m’ho expliquin perquè és incompatible amb la fe en Jesús i amb el seu projecte del Regne.

I quin és el camí alternatiu? Sense cap mena de dubte, trencar amb el cercle viciós i pervers de l’ego enquistat que ens té ancorats en el nostre micro-món, aliens als drames i també a les esperances de la humanitat.

Però, si obrim els ulls, i mirem al nostre voltant, i a més a més parlem d’alegria essencial, podem realment estar alegres? ¿Tenim motius per tenir cares de Pasqua i alegria lluminosa quan gran part del món i dels nostre entorn estant vivint un divendres sant o quelcom semblant?

¿És possible la alegria quan hi ha tants i tants crucificats? ¿No seria una farsa i una actitud cínica? I com diu la Mafalda, ¿estaria bé anar desentonant amb la resta de la gent, mentrestant ells ploren, nosaltres anem somrient?

Sembla que només podríem viure alegres en un món sense llàgrimes ni dolor, deixant el cant i la festa que portem al cor per quan arribi el món feliç per a tothom. ¿És possible reprimir el nostre goig i la nostra alegria serena i profunda, la que neix de la experiència vida de la fe, per no “ofendre a les víctimes”?

La pregunta és inevitable: si no hi ha alegria per a tothom, ¿quina alegria ens alimenta a nosaltres?

Però l’alegria essencial de la qual parlem, l’alegria Pasqual, no és una alegria d’uns homes i dones que celebren la vida complaguts en el seu benestar, aliens al drama dels altres. No és una alegria que es viu al marge ni a força d’oblidar als qui coneixen una vida desgraciada.

La nostra alegria, la nostra joia, és un altra cosa. Nosaltres no estem alegres perquè han desaparegut la fam, la guerra, les injustícies, perquè la gent ja no plora, sinó perquè sabem –i volem que tots ho sàpiguin- que Déu estima la vida, la justícia, l’alegria i la felicitat de tots els desafortunats i humiliats. I sabem que ho aconseguirà perquè un dia no hi haurà llàgrimes, ni dolor, ni mort, ni crits, com diu l’Apocalipsi 21,4, perquè sabem que això un dia haurà passat.

La nostra alegria es nodreix d’esperança. I per això no només no oblidem als qui pateixen, sinó que ens deixem commoure: el seu dolor ens afecta i deixem que ens incomodi i molesti.

Però, saber que Déu farà justícia als crucificats, no ens torna insensibles ni frívols, sinó que ens dóna forces i ens anima a lluitar contra la insensatesa, la injustícia i tot el que provoca el mal en el nostre món.

No ho podem oblidar mai: quan fugim del sofriment dels crucificats, no estem celebrant la Pasqua del Senyor, sinó el nostre propi egoisme, precisament perquè la Pasqua que és font d'alegria, celebra la vida, però té marcades les ferides del dolor.

Quan Jesús es presenta ressuscitat, ens presenta, ens ensenya les seves ferides.

Estigueu sempre alegres en el Senyor; us ho repeteixo: estigueu alegres. El Senyor és a prop.

És a prop, és a dins, és en nosaltres.

Fa uns mesos, al claustre, mentre em preparava per celebrar els meus vint-i-cinc anys de vida contemplativa, i veient que tenia molts motius per festejar i cap per a no fer-ho, em preguntava on rau el secret de la meva felicitat, de la meva experiència apassionant de la vida. Em vaig dir a mi mateixa:

Sóc feliç perquè no em manquen motius per a viure, causes per lluitar ni persones a qui estimar.

Aquest és el secret de la passió i el compromís, que cristal·litza en opcions concretes. Podria dir, a més a més, com en Pere Casaldàliga, que sóc feliç perquè la meva vida són les meves causes i les meves causes valen més que la meva vida.

I si la meva vida són vides, són una raó, un motiu, una força per a viure i per lluitar a mort per la llibertat de tothom. Quan ja tot és dat i beneït no hi ha res a perdre, et pots permetre el luxe de viure de conviccions, d'estimar a fons perdut, pots cremar i il·luminar, que al capdavall és una manera noble de viure estimant i compartint; sent un mateix i, a la vegada, il·luminant el camí dels altres.

Moltes vegades em pregunten com puc fer tantes coses, d'on trec les forces, la il·lusió i la imaginació. No és mèrit propi. Només estic enamorada, i això és un do. No tinc temps per perdre. S'ha de negociar amb els talents que se'ns han atorgat pel bé de la humanitat.

El foc del cor, el fet d'haver trobat un tresor en l'Evangelí, i haver-ho deixat tot per adquirir-lo, m'engoleix, i fa que em cremi la urgència de la pau, l'amor per a la humanitat, la necessitat de ser veritablement germans.

La meva llibertat i el meu silenci es nodreixen del silenci i de l'escolta; una orella al cor de la història, escoltant el clam de la humanitat i els seus anhels, i l'altra a l'Evangelí, deixant-me interpel·lar per l'amor que s'ofereix i és vida.

La gana no pot esperar.
El dolor no pot esperar.
La injustícia no pot esperar.

No hi ha excuses, la vida se'ns va donar per a compartir-la.

«Ningú no em la pren [la vida]; sóc jo qui la dono de mi mateix. Tinc poder de donar-la i tinc poder de recobrar-la; aquest és el manament que he rebut del meu Pare.»

Evangelí segons Sant Joan 10,18

Perquè aquell qui vulgui salvar la vida, la perdrà, i el qui perdi la vida per causa meua i de l'evangelí, la salvarà. Evangelí segons Sant Marc 8,35

Aquell que viu apassionadament allò que realitza, el que exerceix un lideratge, o és el referent d'un equip humà, és el que està enamorat fins al moll de l'os d'una realitat, una causa o un projecte i és capaç fer enamorar a l'equip i als que l'envolten, i de gaudir junts, no només dels èxits i de la fita un cop aconseguida, sinó també de tot el que conforma el paisatge que els envolta mentre caminen per aconseguir uns objectius concrets. Són els que entenen que la felicitat no està al final del camí, sinó que n'és part.

Viviu no d'acord amb els ideals rebuts, sinó amb les vostres aspiracions, amb la vostra intuïció més ardent
Antonio Gala

Si de debò val la pena fer alguna cosa, val la pena fer-ho costí el que costí.

G. K. Chesterton

Davant del patiment, la infelicitat, el dolor dels altres, és difícil sentir-se plenament feliç. Però si practiquem la proximitat física, cordial i fins i tot espiritual amb el qui pateix i es veu privat d'una vida digna i feliç, si som capaços d'empatitzar i mobilitzar-nos, si tractem de ser solidaris ajudant-lo a carregar el jou i fent-li el camí més lleuger, podem experimentar una felicitat serena i també profunda que dilata el nostre cor i el prepara per l'amor gratuït.

Estimo perquè estimo, estimo per estimar.
Sant Bernat de Claravall

El compromís i la solidaritat amb aquells que són humiliats, dèbils o víctimes d'un sistema que els priva de *ser* i *exercir* la seva dignitat i tenir oportunitats inclina la balança. La neutralitat no és possible. Pere Casaldàliga proposa, des d'aquestes actituds humanitzadores, «globalitzar la solidaritat», com una opció fonamental per aconseguir un món joïós i just: feliç.

I el Papa Francesc clama i reclama amb insistència per la corresponsabilitat, alhora que denuncia la «globalització de la indiferència»:

La cultura del benestar ens ha fet insensibles als crits dels altres. Som una societat que ha oblidat l'experiència del plor, la globalització de la indiferència ens ha tret la capacitat de plorar.

Molts de nosaltres, i jo mateix m'hi incloc, estem desorientats, ja no estem pendents del món en el qual vivim, no curem, no custodiem el que Déu ha creat per a tothom i tampoc som capaços de custodiar-nos els uns als altres...

Quan aquesta desorientació assumeix les dimensions del món, arribem a les tragèdies com la que estem veient en la qual moren tants innocents. Papa Francesc

Creix dins meu la certesa que els béns es multipliquen quan es comparteixen generosament, i així arriben a tothom. Aquesta experiència no omple les butxaques, però sí el cor, i mobilitza més gent i es creen veritables xarxes d'intercanvi i ajut. Ja ho deia Sant Pau:

Sempre sereu rics per a ser generosos. Segona Epístola als Corints 9,11

La solidaritat s'ha de produir en el moment del dolor i el patiment. Allà, en aquell gresol, aprenem que no n'hi ha prou amb col·laborar, donar coses, quedar bé amb Déu i amb el diable, tranquil·litzar la mala consciència, viure al marge de l'altre.

Una gallina i un porc van decidir associar-se per fer alguna cosa junts, i van fer un bon esmorzar d'estil americà fet amb ous i cansalada.

La gallina va col·laborar posant un parell d'ous mentre que el porc es va comprometre amb el projecte i per posar la cansalada va haver de deixar-s'hi la pell i morir.

Moral: no és el mateix col·laborar que comprometre's.

Anònim

La solidaritat i el compromís obren la porta a un món més just en el qual si tots sumem el nostre granet de sorra aconseguirem globalitzar els drets socials i no els privilegis d'uns quants.

Posar-se a la pell de l'altre, recórrer cordialment el seu camí d'èxode i fugida, compartir les seves frustracions, també els seus anhels i esperances, és l'actitud que ens transforma i ens fa agraïts, justos i més feliços.

La solidaritat suposa el ple reconeixement de la dignitat de l'altre i porta a allargar-li la mà, sense paternalisme, arrogància ni humiliació.

Sant Pau deia que hem d'esperar contra tota esperança. O sigui, quan no hi ha motius aparents que la llum pugui entreveure's i presagiar temps millors.

Crec que aquest és el temps de l'esperança. El temps d'aquella misteriosa força que ens fa lluitar a mort per la vida, per allò que creiem que val la pena i que és essencial.

Són temps molt complicats en els quals, com sempre, els més pobres són els qui paguen les conseqüències d'un sistema del qual hem abusat i ens n'hem servit, i que durant molt temps ens va mantenir adormits o desconnectats de la realitat. A ells no!

La pobresa, la ruïna, el desastre, la violència, les epidèmies, etc. estan devorant sense pietat les persones, famílies senceres, empreses i negocis de tota mena.

La falta de coherència i autenticitat ha fet caure gegants dogmàtics, que han acabat mostrant que eren tan sols gegants amb peus de fang.

I resulta que, de sobte, ens n'hem adonat de la vulnerabilitat de tot allò que havíem construït i que semblava intocable, immortal. I avui ens trobem despallats de tota seguretat, plens d'interrogants i amb gran impotència.

La societat del benestar té els fonaments amenaçats i, desorientats, ens preguntem cap a on anem.

No podem seguir vivint amb els ulls tancats. Ara ja hem vist allò que passa i hem conegut de prop la cara de la misèria, de la injustícia, del dolor i de l'absurd.

Ho hem vist de molt a prop, a casa, a la mateixa escala on vivim i on hi ha algú que passa gana, o potser al tombar la cantonada, on algú dorm en un portal, o hem rebut notícies d'algú que no ho diu però que té autèntiques dificultats per sobreviure.

No podem rentar-nos les mans. El canvi arribarà i tots podem ser-ne protagonistes: si ens impliquem, l'esperança no podrà fallar i serà la nostra força.

Pere Casaldàliga es declara «militant de l'esperança» i diu que:

Només espera amb fonament qui viu molt emparat per una forta memòria. Nosaltres podrem ser en el futur, perquè molts dels nostres van ser el que van ser en un passat que és la nostra herència. Nosaltres no anem «a la recerca del temps perdut», sinó a la forja futura del temps secularment guanyat. El gran teòleg Rahner va escriure un dia que «el tresor del passat és la llibertat del futur».

L'esperança ens fa invencibles, perquè la nostra causa ho és. Fa falta una bona dosi d'audàcia, de coratge, i una altra de bogeria. Però és ben cert que l'esperança ens fa aconseguir allò que esperem, que se'ns a promès, que sabem que vindrà, però que no acaba d'arribar i, per això, n'hi ha molt de plaent, però també de dolor:

L'esperança és un fill no nascut però promès. I com que no arriba, a vegades, dol l'espera. Pere Casaldàliga

M'agradaria encomanar l'experiència de la fe, viscuda com una font de vida i com l'explicació d'on neix l'alegria profunda i el desig de celebrar i fer festa, cada dia, ja sigui per petits o grans esdeveniments.

En una societat profundament temptada per la desesperació, experimento que la fe en Jesús de Nazaret aguanta la meva esperança i em fa portar la festa al cor, cantant cada dia la bona nova que ell ens porta, de part de Déu.

Celebrar la vida és una festa i una tasca. És entrar en la dinàmica de l'amor gratuït i agraït, i del servei als empobrits i necessitats i a tots aquells que s'obren a l'amor. Què poc que necessitem per ser feliços!: una paraula, un somriure, un afecte, un record...

La fraternitat viscuda en comunitat, poder compartir la passió per les persones i endinsar-nos en les esquerdes i les ferides de la humanitat són un motiu de celebració; perquè la mort, el dolor i l'angoixa no tenen l'última paraula. La té lluitar a mort per la vida, estimar i ser estimats.

Recuperar la capacitat de celebrar, d'alegrar-nos amb les petites coses, ser creatius per fer la vida agradable, no només per a nosaltres, sinó també pels que ens envolten. Aprendre a obsequiar-nos, no ja exclusivament amb regals materials, sinó amb paraules, gestos, actituds, missatges, que dilatïn el cor i que facin vibrar els sentiments positius... no costa tant! I us ben asseguro —segur que ho heu experimentat— que això proporciona una satisfacció extraordinària.

Portar la festa al cor... Estar a punt per celebrar, riure, compartir, i també donar un cop de mà per *facilitar la festa*, perquè aquells que no tenen tants motius per viure-la puguin entrar en la seva dinàmica i experimentar com ens dóna forces per a començar de nou i fer del món un gran espai per gaudir.

No hem vingut al món per patir, hi hem vingut per a ser feliços i això ja és prou motiu per celebrar i per fer que tots siguin feliços.

El cor en pau veu una festa a tots els llogarets.

Diu la llegenda d'en Galeano que:

No hi havia festa a la plana ni ball sense l'arpa màgica del mestre Figueredo. Els seus dits acaraven les cordes, s'encenia l'alegria i brollava incontenible l'ample riu de la seva música prodigiosa.

Anava de poble en poble, anunciant i possibilitant la festa. Ell, les seves mules i la seva arpa, pels camins infinits de la plana.

Una nit, havia de creuar un bosc espès i allà el van esperar els bandits. El van assaltar, el colpejaren de manera salvatge fins deixar-lo mig mort i es van emportar les mules i l'arpa. Al matí següent van passar per allà uns traginers i van trobar el mestre Figueredo cobert de morats i de sang. Estava viu, però en molt mal estat. Gairebé no podia parlar. Va fer un increïble esforç i va arribar a balbucejar amb uns llavis entumits i inflats: «m'han robat les mules». Va tornar a enfonsar-se en un silenci que feria i, després d'una llarga pausa, va aconseguir empènyer cap als seus llavis destrossats una nova queixa: «m'han robat l'arpa».

Al cap d'una estona, i quan semblava que ja no diria res més, va començar a riure. Era un riure profund i fresc que inexplicablement sortia d'aquell rostre escorxat. I, enmig del riure, el mestre Figueredo va aconseguir dir: «Però no m'han robat la música!»

No deixem que ens robin la *música*, la il·lusió, l'esperança, els somnis, la utopia. La felicitat que neix de saber-nos en mans d'Aquell en *qui* hem posat la nostra vida, de saber que no en quedarem decebutos.